

GYILKOS NŐK

A mikor a felesége lefekszik, egyébként nap mint nap egyre korábban, a férfi még a számítógép előtt ül. Megnézi az időjárás-jelentést, végigolvassa az *Ekstra Bladet* honlapját, majd ostáblázik egy ismeretlennel, aki azt állítja magáról, hogy nyugdíjas. Döntetlen, amikor valamivel éjfél után a nyugdíjas kijelentkezik. A férfi szörfözik még kicsit, felmegy néhány honlapra, miközben csupa olyasmi jut eszébe, amire legutóbb gyermekkorában gondolt. Látnokok. Órák, amelyek megállnak, amikor meghal valaki. Kétféjű borjak és gyilkos nők. Ez ugyan természetellenes, de már feltűnt neki, hogy újabban a krimisorozatokban is többnyire nők a tettesek. Tudja, hogy csak hatásvadászat, a képernyő előtt kell tartani a nézőket. A való világban inkább a férfiak gyilkolnak, de amikor az interneten rákeres a sorozatgyilkosokra, Aileen Wuornos borzalmas története ugrik fel először.

Aileen Wuornos gyerekkorát megpecsételte az erőszak és az alkohol, alig tizenhárom évesen teherbe esett. Az apa kilétét senki sem ismerte, kivált Aileen nem, saját bevallása szerint akkoriban számos szexpartnerre volt, többek között tulajdon nagyapja és bátyja. Aileen örökbe adta a gyereket, és iskolaévei alatt prostituáltként dolgozott. Több ízben feljelentették destruktív viselkedés, ittas vezetés, rablótámadás, engedély nélküli fegyvertartás miatt. Aileen végül országúti prostituáltként végezte, kamionos pihenőhelyeken dolgozott Floridában, Sandra, Cammie és Susan álneven. Első áldozata egy villanyszereelő volt. A férfi kocsiját a floridai Tomoka

State Park édesvízi mocsaraitól nem messze találták meg. A fűben ott hevert üres tárcája, néhány fel nem használt koton és egy fél üveg vodka. Néhány nap múlva valamivel odébb, a mocsárban megtalálták a holttestet is; háromszor lőtték mellbe egy 22-es kaliberű pisztollyal. Aileen bekattant. Így kellett történnie, gondolta a férfi, és pontosan olyan érzése támadt, mint amikor gyerekként kiásta a földből a madártetemeteket, amelyeket korábban ő maga temetett el.

Aileen Wuornost hatrendbeli gyilkosságért ítélték halálra, és a kivégzése előtt azt mondta, hogy az agyát rádióhullámokkal irányítják, és az angyalok elrabolták egy úrhajóval. „Én is rajta leszek a Függetlenség Napja gigantikus úrhajóján, és visszajövök, Jézussal együtt”, mondta, mielőtt beadták neki az injekciót.

Az volt a legfurcsább, hogy ez az Aileen olyan nő volt, akivel fiatalkorában szívesen elszórakozott volna a kocsmában, ha véletlenül összefutnak. Talán ezért nyitott ki ajtókat az agyában. Ajtókat, lépcsőházakat, sötét kamrákat. Az a fajta nő, aki utat tapos a bozótban, és olyan helyekre jut el, ahol elhagyott autók rejtőznek. Ahogy Aileenre gondol, a férfi szinte érzi a föld és a rozsda illatát. Eddig rendben is volna, habár nem egyértelmű, mivel úgy érzi, mintha széthasadna a mellcsontja, és a repedésen előkúszna minden, amit nem ajánlatos piszkálni: mérges kígyók, elgázolt vadak, májfoltok. A gyerekre gondol, akit a lány tizenhárom évesen örökbe adott. Az a gyerek él valahol, gondolja, és elképzeli, hogy immár felnőttként elmegy a hivatalba, hogy tájékozódjon vér szerinti szüleiéről. *Aileen Wuornos*, áll születési anyakönyvi kivonatában, az apa neve ismeretlen. Otthon rákeres az anya nevére, 224.000 találat.

Mindenki kívánja néha más halálát, de attól még nem öl. Mindannyian eljátszunk a gondolattal. Például ha valaki óvatlanul hajt be egy óvodásokkal és iskolásokkal teli lakóövezetbe. Ha megtámadnak bennünket egy sötét utcán és védekezünk, az felment az emberölés büntette alól, az is, ha háború van és katonák vagyunk, vagy ha törvénytelenül a szabadságunkra törnek. A lecsúszottság

nem érv, még akkor sem, ha a boltban, zárás előtt azt látjuk, hogy egy nő élelmiszert pakol egy olyasfajta férfi kosarába, mint aki gyerekkorunkban az ünnepélyeken bendzsózott a gyülekezetben. A kopaszodó, lötyyed, vékony karú figurán látszik, hogy nagyot álmodik. Az a fajta, aki együttérzést vált ki belőlünk, akár a hátsó lábára sántító ló vagy marha, amely nem is sejtí, hogy azt a halk hangot, ahogy a fém a fémhez súrlódik az istálló sötétjében, a puskába illesztett töltények adják. *Ölni vagy halni*. A gondolat nem büntetendő. Inkább szórakoztató. De Aileen Wuornos vér szerinti gyerekének bizonyára nem az. 224.000 Google-talalat az anyja nevére nem vicces.

A férfi a kezére pillant. Jobb keze az egéren, és tudja, hogy amikor kicsivel később kikapcsolja a gépet, úgy fogja érezni magát, mint régen, amikor pornóújságot nézegetett. Noha dugdosta, mégis mindig az orrában érezte a papír nedves, édeskés illatát. Mégis tovább kattint Dagmar Overbye-re. Erre vágyik: el akar tűnni Dagmar apró chatszobáiban. A nő sötét hajú, telt idomú, és a képen kissé elmosódottak a vonásai. Olyan, mint egy mesefigura. Nehéz elképzelni, hogy valaha élő lény volt, pedig az volt. Nyolc csecsemő meggyilkolásáért ítélték halálra, de valószínűleg hu-

szonöt csecsemőt ölt meg. Angyalcsinálónak nevezték. A férfit megdöbbsenti a nő módszere. Újsághirdetés útján keresett bajba jutott fiatal nőket, és azt ígérte, hogy juttatás ellenében diszkrétan örökbe segíti adni a gyermekeiket. De mihelyt Dagmar hozzájutott a pénzhez és a kismama elment, benzin- és éterbódulatban megölte a gyereket. Egyet a budiba dobott, egy másikat újságpapírba csomagolt, és a lányát kézen fogva elindult, hogy elássa. A tárgyaláson derült ki, hogy útközben az újságpapírba csomagolt holttest kicsúszott Dagmar kezéből: *„Anyja elveszítette a csomagot”*, mondta a kislány. Elképzelhetetlen, milyen lehetett neki egy ilyen anyával.

A sajtójáról a férfinak csak száraz, karcos hangja jut eszébe, és hogy mindig valamiféle munka fölé hajolt. Tésztagyúrás, frissen sült zsömlével teli tálak, fasírt, torta, és a *Nézd, hogy fut*. Ha rá gondol, mindig kinn az előkertben, a cseresznyefánál állva látja maga előtt.

De Dagmar a ködben állt, szótlánul, egy valószerűtlenül hideg koppenhágai reggelen, fekete, puffos ujjú ruhában, magas szárú, fűzős bakancsban. A hóna alatt újságpapírba tekert csomag, ez az, ami lassan kibecsúszik a férfi mellkasában. A csomag és a huszonöt apró holttest, melyeket Dagmar elrejtett a padlásán vagy elégetett a kályhában, meg a tény, hogy soha nem volt képes megmagyarázni. *„Az éter elvette az eszem”*, mondta. *„Míntha álmodtam volna, nem tudom elmondani.”*

Normális embernek nehéz megérteni, mi lehetett az, amit a nő nem bírt elmondani. Dagmar nem volt beszámítható, de a férfi nem felejtette el, amit az őrmestere mondott a seregben: a nők jó és hatékony harcosok. Ha kell, kegyetlenek. Csak át kell lépniük azt a bizonyos határt. És ha egyszer átlépték, nem esik nehezükre az emberölés. A férfit nem különösebben érdekli, mi lehet az a hattyár, de valami azt súgja neki, hogy Dagmar és Aileen élete valamikor kisiklott. Talán a boldogtalan gyerekkor, vagy éppenséggel az elmebaj egy fajtája miatt. Ez sok mindent megmagyarázna. Még meg is lehetne érteni. Számos rendellenesség létezik a világon.

Az abnormalitással lehet együtt élni, akár nyitottabbá és emberségesebbé is tehet, gondolja a férfi. De más is történhet. Valami sokkal ijesztőbb.

Eszébe jut egy éjszaka, a nem is olyan távoli múltban, amikor, miután a nyugdíjas kijelentkezett, ő még a gép előtt maradt. Azon az estén olvasta az *Ekstra Bladet* honlapján, hogy a csimpánzok képesek vadászat céljából dárdát készíteni. Egy kutatócsoport a nyugat-afrikai Szenegálban a majmok viselkedésének változását figyelte olyan területen, ahol nem találnak élelmet. Leírják, hogyan jöttek rá, hogy a majmok dárdával vadásznak. Ez rendszerben is volna, csak hogy kizárólag a fiatal és a nőstény csimpánzok tettek így. A cikk szerint az öreg hímek hátramaradtak és éheztek. Nem voltak elég okosak ahhoz, hogy kitaláljanak valami újat, magyarázta egy kutató. Arról is beszámolt, hogy a saját szemével látott egy nőstény csimpánzt, amint felnyársalt egy fülesmajmot, amit a helyiek *bushbaby*-nek neveztek. A *bushbaby* a vermében feküdt, és a kutató részletesen leírta, hogyan használta a csimpánz a dárdát, hogy kipszkalja a lyukból, hogyan ölte meg és falta fel. Ugyanazon az éjszakán a férfi rákeresett a *bushbaby* szóra, a képekre kattintott, mire a monitort elárasztották a fülesmajmok. Nagy, kiálló, fekete szemükben rémület. Így nézhetett Dagmar huszonöt csecsemő áldozata, vagy Aileen Wuornos vér szerinti gyereke röviddel azután, hogy az első cikket elolvasta az anyjáról. Így néztek ki a fülesmajmok, bénultan a rémülettől, miközben az öregebb hímek ott ültek, és nagyot álmodtak. Egy szavanna tele bendzsózó hímmel és szőrös hónaljú nősténnyel, gondolja a férfi. És dárdával.

Kikapcsolja a gépet és felgyújtja az asztali lámpát. Ölbe tett kézzel, mozdulatlanul ül, amíg a merevlemez abbahagyja a brumogást. Mit ki nem találnak, gondolja. Lehúzza a cipőjét, hogy ne csapjon zajt, amikor fölmege a lépcsőn a feleségéhez.

KERTÉSZ Judit fordítása

Kristian Bang Foss

A HALÁL AUDIVAL JÁR

– regényrészlet

Eleinte flottul ment minden. Sarával meg Amalie-vel laktam egy lakásban Koppenhágában, és ha az esti tévészés közben fölálltam a pamlagról, miután Amalie-t lefektettük, Sara megkérdezte: mit csinálsz? Még éjszaka is, ha felkeltem pisilni, azt kérdezte: mit csinálsz? Ilyenkor azt feleltem, hogy pisilek, hogy megnézem Amalie-t, hogy fölteszek egy kávét, vagy annyit mondtam, sétálok egyet.

Sokat sétáltam, ki kellett mozdulnom a lakásból, már csak azért is, hogy tartsam a súlyom. Előfordult, hogy az emberek megbámultak. Úgy tűnt, része lettem az utcaképnek, mint a kétkoronás ember vagy az Énekes Søren, meg azok, akik egyfolytában odakint lófrálnak, és kevesebbszer indultam útnak. De ez mindig csak egy hónapig tartott, mert aztán újra hájasodni kezdtem, nem láttam a saját fanszörzetem a tusolóban, és ismét útnak eredtem. A te örökös sétáid, jegyezte meg Sara. Irritálta a mehetnékem. Kezdtünk egymás idegeire menni, nemcsak hébe-hóba idegesítettük egymást, a feszültség állandósult köztünk, pedig korai volt folyton egymás idegein táncolni. Amalie még csak négy éves volt, a lakás meg új.

Amalie nem az én lányom. Az úgynevezett biológiai apja megzakkant, és soha nem épült fel rendesen. Háre krisnás lett. Láttam